

Art. 147a ustawy Prawo Ochrony Środowiska – odpowiedzi na pytania kierowane do GIOŚ w bieżącym półroczu.

1. Pytanie: Z uwagi na brak odpowiedniej na naszym terenie ilości akredytowanych laboratoriów (a istniejące nie są w stanie zapewnić badań ścieków wg przepisów), czy możliwe jest odroczenie obowiązku stosowania przepisu art. 147a.

Odpowiedź: W odpowiedzi na pismo ... w sprawie art. 147a ustawy Prawo Ochrony Środowiska (t.j. Dz.U.08.25.150), zwracamy uprzejmie uwagę, że nie ma podstawy prawnej upoważniającej Główny Inspektorat Ochrony Środowiska do bezpośredniej ingerencji w obowiązujący stan prawny. Jediną możliwością dokonania zmiany przepisów ustawowych jest nowelizacja ustawy, co wiąże się z uruchomieniem wieloetapowej i długotrwałej procedury legislacyjnej. W związku z powyższym uprzejmie informujemy, że niestety nie jest możliwe proponowane odroczenie terminu obowiązywania art. 147a ustawy Prawo Ochrony Środowiska.

2. Pytanie: Czy osoby posiadające uprawnienia geologiczne kat. IV i V mogą pobierać próbki gruntu i wód gruntowych, czy też należy uzyskać certyfikat akredytacji. Czy, jeżeli akredytacja jest wymagana, to czy dotyczy ona również poboru prób dokonywanych w ramach robót geologicznych.

Odpowiedź: W odpowiedzi na pismo ... w sprawie art. 147a, w związku z art. 305 i 305a ustawy Prawo Ochrony Środowiska (Dz.U.2008.25.150), uprzejmie informujemy, że obowiązek przedstawiania wyników badań wykonanych przez laboratoria akredytowane, wynikający z art. 147a, ust.1, p. 1, dotyczy badań i pomiarów (ciągłych lub okresowych), do których zakłady są zobligowane na mocy pozwoleń na wprowadzanie do środowiska substancji lub energii. Przepis ten nie obejmuje pobierania próbek dokonywanego w ramach robót geologicznych, których prowadzenie regulowane jest przepisami Prawa Geologicznego. W sytuacji natomiast, gdy pobieranie próbek związane jest z eksploatacją instalacji, art. 147a, ust. 1, p. 1 jednoznacznie określa, że prowadzący instalację oraz użytkownik urządzenia są obowiązani zapewnić wykonanie pomiarów wielkości emisji lub innych warunków korzystania ze środowiska przez laboratorium akredytowane. Przyjmuje się, że pobieranie próbek jest elementem procedury badawczej i w związku z tym powinno być realizowane również przez laboratorium akredytowane (ISO 17025) lub przez jednostkę akredytowaną (ISO 17020) w zakresie pobierania próbek. W tej sytuacji należy uznać, że uprawnienia geologiczne, jako nie związane z systemem zapewnienia jakości w laboratorium, nie są wystarczające.

3. Pytanie: Czy uznawane będą wyniki pomiarów, do których wykonania zobligowana jest firma decyzją wojewody, jeżeli pobór prób ścieków z własnej instalacji i analiza tych ścieków wykonywana jest we własnym laboratorium zakładowym objętym certyfikatem ISO 9001.

Odpowiedź: W odpowiedzi na pismo ... w sprawie art. 147a ustawy Prawo Ochrony Środowiska (tekst jednolity Dz.U.08.25.150), uprzejmie informujemy, że pomiary i badania ścieków, do których zobligowana została spółka ... decyzją Wojewody, wykonywane przez laboratorium własne spółki, mogą być uznawane za zgodne z wymaganiem ustawy, zawartym w art. 147a, ust. 1a.

4. Pytanie: Czy certyfikaty TUV CERT EN ISO 9001, RWTUV PN-EN ISO 9001, TUV CERT ISO 9001:2000, DAR DAP-PL-3794.00 mogą być uznawane w przypadku laboratoriów usługowych.

Odpowiedź: W odpowiedzi na pismo ... w sprawie uznawania certyfikatów laboratoriów wykonujących pomiary podlegające obowiązkowi stosowania wymagań art. 147a (Prawo Ochrony Środowiska - Dz.U.2008, Nr 25, Poz. 150), uprzejmie informujemy, że zagraniczne certyfikaty akredytacji, wystawiane przez jednostki akredytujące będące sygnatariuszami wielostronnego porozumienia EA lub ILAC, są w Polsce uznawane na równi z certyfikatami Polskiego Centrum Akredytacji. Tym samym pomiary wykonywane przez takie laboratoria są zgodne z wymaganiem art. 147a, ust. 1, p.1. Z certyfikatów wymienionych w piśmie, certyfikatem akredytacji (ISO 17025) jest jedynie certyfikat DAR i certyfikat ten jest uznawany w Polsce. Pozostałe wymienione certyfikaty są certyfikatami zarządzania jakością (ISO 9001) i uznawanie wyników pomiarów możliwe jest tylko wówczas, kiedy spełnione jest wymaganie art. 147a, ust 1a., czyli jeżeli są to zakładowe laboratoria własne i pomiary wykonywane są na rzecz zakładu - właściciela.

5. Pytanie: Czy mogą być uznawane wyniki pomiarów w przypadku firmy, która nie posiada akredytacji, natomiast wystąpiła z wnioskiem do PCA o akredytację kilka miesięcy temu i do obecnej chwili jeszcze jej nie otrzymała.

Odpowiedź: W odpowiedzi na pismo ... w sprawie art. 147a ustawy Prawo Ochrony Środowiska, uprzejmie informujemy, że art. 147a, ust.1, p.1.1, jednoznacznie mówi o laboratorium akredytowanym. Sam fakt złożenia przez firmę wniosku do Polskiego Centrum Akredytacji nie spełnia ustawowego wymagania. Niemniej jednak może zaistnieć sytuacja, że laboratorium nie posiada formalnego dokumentu, czyli certyfikatu akredytacji, pomimo przejścia auditu końcowego z wynikiem pozytywnym, ponieważ procedura wystawienia przez PCA tego dokumentu jest w toku. Wówczas laboratorium powinno uzyskać potwierdzenie decyzji PCA o przyznaniu certyfikatu, a wyniki badań i pomiarów

wykonanych w tym okresie przejściowym (oczekiwania na certyfikat) mogą być uznane przez jednostkę kontrolującą.

6. Pytanie: Jakie pomiary emisji do powietrza, zgodnie z ustawą Prawo Ochrony Środowiska, objęte są obowiązkiem określonym w art. 147a.

Odpowiedź: W odpowiedzi na pismo ... w sprawie art. 147a ustawy Prawo Ochrony Środowiska, uprzejmie informuję, że obowiązek wykonania pomiarów emisji przez laboratorium z uprawnieniami, o których mowa w art. 147a odnosi się do pomiarów określonych w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 23 grudnia 2004r. w sprawie wymagań w zakresie pomiarów wielkości emisji (Dz.U. nr 283, poz. 2842). Obowiązek ten przenoszony jest również na pomiary emisji zanieczyszczeń z instalacji nie ujętych w/w rozporządzeniem, jednak dla których obowiązek wykonania pomiarów wynika z decyzji administracyjnych w związku ze szczególnymi potrzebami ochrony środowiska. Należy jednak podkreślić, że laboratorium wykonujące pomiary powinno posiadać akredytację zarówno na wykonanie oznaczenia jak i na pobór prób. W celu ujednoczenia stosowania omawianego przepisu Główny Inspektor Ochrony Środowiska w uzgodnieniu z Polskim Centrum Akredytacji określił, że pobór prób jest integralną częścią wykonanych badań, co jest równoznaczne, że pobór prób powinien być wykonywany zgodnie z procedurami akredytacji na tych samych zasadach, co wykonywana później analiza laboratoryjna. Wobec w/w regulacji prawnych obowiązku wynikającego z art. 147a nie należy przenosić na wykonywanie innych pomiarów wielkości emisji z instalacji np. pomiarów odbiorczych, o których mowa w art. 147, u. 4 tj. pomiarów wstępnych z instalacji nowo zbudowanej lub istotnie zmienionej, pomiarów związanych z wykonaniem dokumentacji wymaganych do pozwoleń lub zgłoszeń emisji z instalacji, pomiarów związanych z naliczaniem opłat. Jednocześnie zgodnie z dotychczasowymi doświadczeniami należy podkreślić, że posiadanie akredytacji PCA podnosi wiarygodność i prestiż laboratorium i powinno się dążyć do objęcia akredytacją wszystkich badań środowiskowych.